

KYSTVERKET

Hovedkontoret

Fiskeri- og kystdepartementet
Postboks 8118 Dep
0032 OSLO

Deres ref:
200602445- /CGR

Vår ref:
2011/2028-8

Arkiv nr:

Saksbehandler:
Steinar Randby,
Rannveig Bøthun

Dato:
10.08.2011

Høring - rapport fra et ekspertutvalg om effektiv og bærekraftig arealbruk i havbruksnæringen

Vi viser til departementets høringsbrev av 10. februar 2011. Kystverkets merknader knyttes til rapportens tre deler.

Del 1 Innledning

Kystverket har ingen merknader til rapportens første del, som gir oversikt over historikk, naturgitte rammebetingelser og en beskrivelse av sannsynlige utviklingstrekk for havbruksnæringen i årene som kommer.

Del 2 Problemstillinger knyttet til akvakulturnæringens bruk av sjøareal

Kystverkets merknader til denne delen av rapporten gjelder punktene 8 og 9.

Under punkt 8 om sjøtransport, nevnes et antall på 1300 fartøy som daglig seiler i innenriksfart. Det er også et betydelig antall bevegelser i sjø med fiskebåter, fritidsbåter og lignende. For eksempel trafikkerer et stort antall fiskefartøyer daglig, så vel ledssystemet som andre farvann, langs kysten. Vi viser til at det i 2010 var registrert ca. 6300 fiskerfartøy på landsbasis. I tillegg kommer en stadig voksende fritidsflåte som til dels trafikkerer det samme farvannet. Til sammen gir ferdselen med nyttetraffikk, fiske og rekreasjon store utfordringer i forhold til annen næringsmessig bruk av kystsonen.

Kystverkets fremtidige etablering av en farledsnormale er omtale i punkt 8. I farledsnormalen skal ledssystemet beskrives i høyde, bredde og dybde m.v., og dette vil være et svært viktig verktøy å bruke bl.a. i arbeidet med utvikling av en bærekraftig og framtidsrettet havbruksnæring.

Vi viser til at farledsforskriften nevnes i punkt 8. Kystverket vil understreke at formålet med forskriften er å fastsette de geografiske grensene for hovedled og biled, og slik fastsette de områdene der departementet har ansvar og myndighet etter havne- og farvannsloven. Det følger av systemet i havne- og farvannsloven at staten har ansvar i hovedled og biled, kommunene i de øvrige sjøområdene. Forskriften er ikke egnet til å beskrive sjøtrafikkens konkrete arealbehov.

Hovedkontoret - Kystdirektøren

Sentral postadresse: Kystverket, postboks 1502,
6025 ÅLESUND

Telefon: +47 07847
Telefaks: +47 70 23 10 08
Bankgiro: 7694 05 06766

Internett: www.kystverket.no
E-post: post@kystverket.no
Org.nr.: NO 970 237 372

Punkt 9 i rapporten tar opp plan- og søknadsprosesser ved etablering og flytting av akvakulturanlegg.

Gjennom rapporten fra utvalget og ved ikaftredelse av ny havne- og farvannslov, er behovet for en tydelig og tidlig deltakelse fra Kystverket i lokale og regionale planprosesser, ytterligere klargjort. For å bidra til oversiktlige og klare arealplaner i kommuner og fylker, samt i de framtidige produksjonsområdene for havbruksnæringen, vil Kystverkets deltakelse i prosessene være viktig.

Tildeling av nye og eventuell endret arealbruk på eksisterende oppdrettslokaliteter, må fortsatt bygge på særlovsbehandling i berørte etater. Prinsippene i havne- og farvannsloven må ligge fast for at man også i fremtiden skal unngå plassering av akvakulturanlegg i områder der de kan være til hinder for eller forårsake skade for sjøverts ferdsel. Det samme gjelder mulig skade på anlegg fra sjøverts ferdsel.

Del 3 Utvalgets tiltaksforslag

En del av de forslåtte tiltakene faller utenfor Kystverkets kunnskaps- og myndighetsområde, og blir ikke kommentert her. Nedenfor følger imidlertid kommentarer til noen av de foreslåtte tiltakene.

- Utvalget foreslår at det skal utarbeides en strømkatalog for hele kysten og for fjordene (**10.1**). Dette for å kunne gi bedre informasjon om egnet lokalisering for akvakulturanlegg, redusere smitterisiko i næringen og ikke minst som et bidrag til å finne naturlige "grenser" for de foreslåtte produksjonsområder og utsettssoner. En slik katalog bør utvikles som en forlengelse av allerede pågående arbeid med strømregistreringer. Dette arbeidet gjøres i dag av en rekke aktører, men det ser ut til å mangle en koordinerende funksjon på overordnet nivå.

Kystverket ser flere andre fagområder som kan dra nytte av, og som kan være med på å utvikle, en slik strømkatalog. BarentsWatch er nevnt i rapporten som en mulig leverandør av data og en medspiller i utviklingen.

Kystverket har ansvaret for statens beredskap mot akutt forurensning i våre kystområder, også på landsiden. Ved utslipp av olje og annen forurensning til sjø vil en strømkatalog for det indre farvann være til uvurderlig hjelp i forhold til bl.a. å beregne drivbaner for oljeforurensning. Dette er en stor og utfordrende oppgave som følge av lokale strømforhold. Etableringen av pålitelige og detaljerte strømberegninger vil både bidra til planlegging av og styrke den operative beredskapen mot akutt forurensning.

Interkommunale Utvalg mot Akutt forurensning (IUA) er etablert i hele landet, og representerer viktige ledd i den nevnte beredskapen. Utvalgene rekrutterer i det alt vesentlige fra kommunenes brannvesener og fra kommunale havnevesener. En ikke ubetydelig kunnskap om lokale forhold finnes i disse IUA'ene og det vil være viktig at disse, sammen med Kystverkets beredskapsorganisasjon, trekkes inn i arbeidet med utvikling av strømkatalogen.

- Kartlegging av kystsonen (**10.3**) og etablering av bedre kartverktøy er et av de virkemidlene som foreslås i rapporten. Også på dette området foreligger det vesentlig kunnskap lokalt langs kysten og ikke minst ved Kystverkets regionkontorer og i Kystinfo (Kystverkets kartløsning). En koordinering av arbeidet med bunnkartlegging, med et mål om å kunne oppnå en landsdekkende oversikt over bunntyper i hele kystområdet, vil være viktig ikke bare i forhold til en bærekraftig utvikling i oppdrettsnæringen.

En kartlegging av kystsonen i forhold til bunntopografi og bunntyper vil kunne gi et vesentlig bidrag til en bærekraftig utvikling av oppdrettsnæringen, men vil også eksempelvis kunne gi viktig informasjon knyttet til sikkerhet mot uønskede hendelser langs kysten. En videreutvikling basert på systemet og kunnskapen som allerede er etablert gjennom MAREANO, vil være viktig å trekke inn fra havområdene til den nære kysten og fjordene.

- En inndeling av kysten i produksjonsområder og videre i utsettssoner (**10.4**) synes som et godt tiltak i arbeidet fram mot en bærekraftig arealbruk i havbruksnæringen. Kystverket ser imidlertid store utfordringer knyttet til dette arbeidet. Svært mange datatyper må samles og systematiseres før en slik inndeling kan se dagens lys. I forhold til Kystverkets ansvarsområder er det en rekke forhold som kan påvirke inndelingen.

En inndeling i smitteforbyggende produksjonsområder synes å kunne gi store gevinster i forhold til havbruksnæringens behov for smittevern. Noen av datatypene som må ligge til grunn for inndelingen i oppdrettsområder er nevnt ovenfor. Som det hevdes i rapporten vil man gjennom systematisering av ulike data kunne etablere disse områdene adskilt av smitteforebyggende branngater. Kystverkets system av hoved- og bileder samt kartlegging av spesielt trafikkbelastede arealer langs kysten vil, i tillegg til mer miljørelaterte data, også måtte ligge til grunn for etableringen av disse branngatene. I rapporten er det gitt noen eksempler på slike åpenbart mye trafikkerte områder i ledssystemet. Dersom det lar seg gjøre å kombinere eksempelvis strømdata med data om trafikkmønster når branngatene skal etableres vil dette gi en vinn – vinn situasjon.

Inndelingen av produksjonsområdene i utsettssoner vi kreve branngater, eller grenser, mellom disse. Også her vil bruk av data om sjøtrafikk være viktig informasjon for å kunne optimalisere sjøarealene som vil kunne være tilgjengelige for havbruksnæringa.

For å kartlegge områdene med mest trafikk vil det være viktige å benytte alle tilgjengelige informasjonssystemer om aktivitet og skipstrafikk, herunder AIS-data. Kystverket har gode dataverktøy og kompetanse på bruken av disse og bør involveres når slik kartlegging skal gjennomføres.

- Kystverket ønsker en veileder for planlegging av akvakultur (**10.23**) velkommen, og ønsker å bidra i utformingen. Kystverket har gjennom deltakelse i mange arealplanprosesser etter hvert bred erfaring med planlegging av akvakultur. Dette involverer blant annet planlegging så vel på havoverflaten (flytende del av anleggene) som i vannsøylen (fortøyninger). Det finnes konkrete eksempler på planprosesser i kommuner der innspill fra Kystverket og planlegging av arealer i vannsøylen har gitt gode resultater. Figur 9.1 i rapporten viser et utsnitt fra arealplanen i Bodø kommune. Denne arealplanen er et eksempel på vellykket bruk av planlegging av oppdrettssoner også i vannsøylen.

Avslutning

Kystverket mener at det ligger mange gode anbefalinger i rapporten fra arealutvalget, men løsning og iverksettelse krever en egen prosess. Det bør legges vekt på god koordinering med berørte fagetater og næringen selv. Hensynet til sikkerhet og fremkommelighet for sjøtrafikken må ivaretas.

Videre må arbeidet med strømdata og en strømkatalog for kysten samordnes. Kartlegging av bunndata og utvikling av kartverktøy for dette formålet er allerede godt i gang. Dette arbeidet må videreføres, gjerne gjennom MAREANO-systemet. Det omfattende arbeidet med etablering av produksjonsområder mv. bør startes opp sammen med utarbeiding av en veileder for planlegging av akvakultur i kommunene.

Med hilsen

Kirsti L. Slotsvik
kystdirektør

Vigdis T. Bye
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent